

تقریباً کل ایمان است

ششدهاید که نظافت نصف ایمان است. حیا ۹۰ درصد ایمان است. معنای این سخنان حکیمانه این است که کسی که نظافت را از دست می‌دهد یا می‌گذارد حیا پیش کن فیکون شود، مقداری از ایمان خود را از دست می‌دهد. با رفتن نظافت نصف ایمان می‌رود، اما با رفتن حیا ۹۰ درصد ایمان...

صفحه ۳

خلافت و امارت؛ مساله این است

هفته‌ی پیش حفیظ منصور نماینده‌ی مردم در پارلمان کشور طی بیانات جنجال برانگیزی دانشگاه‌های کشور را به بنگاه‌های افراط‌گرایی شبیه دانسته، افزود: «اکثر مساجد ما فکر افراطی پخش می‌کنند. ثقافت اسلامی همین اکنون در پوهنتون‌های افغانستان تروریست تربیت می‌کند.» در همان حال تعدادی از نمایندگان به سرعت...

به منظور رشد تجارت و اقتصاد هموطنان عزیز، عزیزی بانک افتخار دارد تا قروض متوسط خویش را با مبلغ 100000 - 500000 دالر امریکایی، پیشکش نماید. هموطنان عزیز می‌تواند از مزایای قرضه مذکور با شرایط سهل مستفید شوند.

www.azizibank.af

1515

یادداشت روز | صفحه ۲

ناگزیری ناتو در ادامه‌ی حمایت از افغانستان

وزیران خارجه‌ی ناتو برای انجام نشست سه روزه در بروکسل جمع شده‌اند تا در مورد ماموریت این سازمان بحث و گفت‌وگو کنند. در نشست امروز این سازمان قرار است اوضاع افغانستان مورد بحث قرار گیرد و ماموریت ناتو در این کشور ارزیابی شود. یونس ستولنبرگ دبیرکل ناتو، روز گذشته در یک کنفرانس خبری گفت که افغانستان هنوز هم در اولویت این سازمان است و علیه تهدیداتی که در کشور وجود دارند مبارزه خواهد کرد. ناتو از سال ۲۰۰۱ به این سو در افغانستان حضور نظامی دارد. این سازمان پس از حادثه‌ی یازدهم سپتامبر در امریکا به رهبری آن کشور وارد جنگ با تروریسم در افغانستان شد و بیش از یک دهه با طالبان و القاعده جنگید. پس از سال ۲۰۱۴ و تکمیل پروسه‌ی انتقال مسئولیت‌های امنیتی از نیروهای خارجی به نیروهای امنیتی افغانستان، ناتو نقش خود را در چارچوب «حمایت قاطع» از افغانستان، از حضور در جبهات جنگ به مشوره و آموزش دهی به نیروهای امنیتی افغانستان تقلیل داد. اثرات این اقدام...

گفت‌وگو با شاهد مرگ و ناجی زندگی

من در سال ۱۳۵۶ در قریه‌ی «ارل» ولسوالی بندر- سنگتخت ولایت دایکندی متولد شده‌ام. حدوداً خاطراتم از شش سالگی یادم می‌آید که مصادف بود با صدای تفنگ، بمباران‌ها، جنگ و غرش طیاره‌ها. یادم است که یکی از این گروه‌ها آمده بود در قریه‌ی ما و پدرم مجبور شد دو ماه شبانه‌روز در کوه‌ها به سر ببرد. علاوه بر جنگ که می‌گفتند با شوروی دارند، گروه‌های زیادی بودند که با همدیگر می‌جنگیدند، در قریه‌ی ما مکتب نداشتیم و پدرم در خانه به بچه‌ها درس می‌داد، به همین دلیل اگر به دست آن‌ها می‌افتاد، جانم به خطر می‌افتاد. بعداً که جنگ‌های تنظیمی زیاد شد احساس امنیت نکرد و با تعداد زیادی از هم‌قریه‌ی‌ها به مهاجرت روی آورد. کوره‌راه‌ها و کوه‌ها و دره‌های بی‌شماری را پیاده می‌رفتیم. در مسیر راه خیر می‌رسید که فلان قریه مثلاً نیروهای شوروی است نباید برویم و راه بند است. روزها و شب‌ها در کوه‌ها می‌ماندیم. خواهر کوچکم سخت...

صفحه ۵ و ۴

بهترین و نازلترین قیمت سریعترین اینترنت 3G

بسته های اینترنتی کوچک و بزرگ روزانه

30 MB

در بدل 10 افغانی

برای اشتراک: 30MB را به 151 ارسال نمایید

برای لغو اشتراک: D30MB را به 151 ارسال نمایید

100 MB

در بدل 25 افغانی

برای اشتراک: 100 را به 151 ارسال نمایید

برای لغو اشتراک: D100 را به 151 ارسال نمایید

افغان بیسیم
AFGHAN WIRELESS

ارتباط دهنده افغانستان
Connecting Afghanistan

HD VOICE

Certified Network

@myawcc

www.afghan-wireless.com

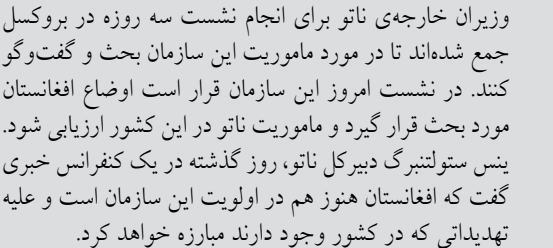
152
ON HRSD

چهارشنبه
۱۷ قوس
۱۳۹۵
سال پنجم
شماره ۱۲۰۲
۲

یادداشت روز

ناگزیری ناتو در ادامه‌ی حمایت از افغانستان

وزیران خارجه‌ی ناتو برای انجام نشست سه روزه در بروکسل جمع شده‌اند تا در مورد ماموریت این سازمان بحث و گفت‌وگو کنند. در نشست امروز این سازمان قرار است اوضاع افغانستان مورد بحث قرار گیرد و ماموریت ناتو در این کشور ارزیابی شود. ینس ستولتنبرگ دبیرکل ناتو، روز گذشته در یک کنفرانس خبری گفت که افغانستان هنوز هم در اولویت این سازمان است و علیه تهدیداتی که در کشور وجود دارند مبارزه خواهد کرد.

ناتو از سال ۲۰۰۱ به این‌سو در افغانستان حضور نظامی دارد. این سازمان پس از حادثه‌ی یازدهم سپتامبر در امریکا به‌رهبری آن کشور وارد جنگ با تروریزم در افغانستان شد و بیش از یک دهه با طالبان والقاعده جنگید. پس از سال ۲۰۱۴ و تکمیل پروسه‌ی انتقال مسئولیت‌های امنیتی از نیروهای خارجی به نیروهای امنیتی افغانستان، ناتو نقش خود را در چارچوب «حمایت قاطع» از افغانستان، از حضور در جبهات جنگ به مشوره و آموزش‌دهی به نیروهای امنیتی افغانستان تقلیل داد. اثرات این اقدام ناتو روی اوضاع امنیتی افغانستان کاملاً محرز بود و با برچیده شدن پایگاه‌های سربازان ناتو از گوشه و کنار افغانستان فشار بیشتری روی نیروهای امنیتی افغانستان وارد گردید. این نیروها، با عهده‌دار شدن مسئولیت تامین امنیت کشور، تلفات بی‌سابقه‌یی را متحمل شدند و بخش‌هایی از قلمرو کشور نیز از کنترل دولت خارج گردید.

هرچند سربازان نیروهای امنیتی کشور با تعهد جدی نسبت به وظیفه و مردم، ماموریت خود را انجام می‌دهند، اما هنوز هم فشار جنگ بر این نیروها زیاد است و گروه‌های متعدد تروریستی با شمار قابل توجه جنگجو در گوشه و کنار کشور، یک چالش بزرگ برای امنیت افغانستان محسوب می‌شوند. ظهور گروه‌های جدید تروریستی مانند داعش در افغانستان و تحولات دیگری که در عرصه‌ی بین‌المللی طی دو سال گذشته اتفاق افتاده است، اوضاع افغانستان را بیش از پیش متاثر ساخته و نگرانی‌ها از بروز ناآرامی‌های جدید در کشور را افزایش داده است.

ناتو که یک‌ونیم دهه پیش به هدف نابودی گروه‌های تروریستی و سازمان القاعده در افغانستان وارد جنگ شده بود، هنوز نتوانسته است بر این مشکل به گونه‌ی جدی فایق آید. در حالی که رسوبات تهدیدات امنیتی گذشته کماکان در افغانستان باقی مانده است، به نظر می‌رسد ناتو با تهدیدات امنیتی جدید در افغانستان مواجه می‌شود. ظهور داعش و تشدید رقابت‌ها میان ناتو و روسیه و متحدان‌اش در منطقه، همان‌طوری که در اکثر کشورهای دیگر ناتو را به چالش کشیده است، در افغانستان نیز می‌تواند چالش‌ساز باشد. افغانستان بیش از هر کشور دیگر منطقه، پتانسیل لازم برای این کار را دارد. وجود گروه‌های متعدد تروریستی، شکاف‌های فعال مذهبی و قومی، بی‌سوادی و وجود تفکرات رادیکال، جمعیت انبوه بیکار و فقیر و در نهایت برخی عقده‌های فروخوابیده‌ی تاریخی، بخشی از این ظرفیت لازم برای آغاز یک منازعه‌ی جدید در کشور می‌باشد. این ظرفیت‌های بالقوه می‌تواند به‌سادگی به عرصه‌ی نبرد جدید میان ناتو و روسیه مبدل شود. تحولات بسیاری که در طی سال‌های اخیر در افغانستان اتفاق افتاده است، به‌شکل ناخواسته کشور را به سمت‌وسوی نادرستی به حرکت درآورده و آرمان‌های دموکراتیک و دولت-ملت‌سازی در افغانستان را با ابهام مواجه کرده است.

با این توصیف از وضعیت افغانستان، به نظر می‌رسد ناتو چاره‌یی جز حضور فعال‌تر و طولانی‌تر در این کشور را ندارد. هرگونه عملکرد ضعیف از سوی ناتو در افغانستان می‌تواند دست‌آوردهای ناتو در طی سال‌های گذشته را از بین برده و اوضاع را به ضرر این سازمان رقم بزند. به نظر می‌رسد اعضای ناتو نیز نگاه واقع‌بینانه به وضعیت موجود در افغانستان دارد. تلاش برای جلب حمایت‌های مالی بین‌المللی در کنفرانس بروکسل و وارسا و همین‌طور برنامه‌ریزی‌های جدید این سازمان در نشست امروز می‌تواند امیدواری‌ها نسبت به آینده را بیشتر سازد. بدون شک، ناتو با تقویت نقش خود در افغانستان می‌تواند هم مانع ظهور مجدد گروه‌های تروریستی شود و هم زمینه‌های نقش‌آفرینی کشورهای دیگر منطقه را بگیرد.

اطلاعات روز: اجلاس وزیران خارجه‌ی کشورهای عضو پیمان اتلانتیک شمالی (ناتو) روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه در بروکسل، پایتخت بلجیم برگزار می‌شود. در روز دوم این اجلاس، وزیران خارجه‌ی ناتو در مورد امنیت افغانستان بحث خواهند کرد و چگونگی پیشرفت اصلاحات دولت افغانستان را بررسی می‌کنند.

ینس ستولتنبرگ، دبیر کل سازمان ناتو پیش از برگزاری این اجلاس در نشست‌ی خبری مأموریت ناتو در افغانستان را مهم خوانده و گفته بود: «حضور ناتو در افغانستان نشان‌دهنده‌ی تعهد درازمدت ما در امر مبارزه با تروریسم است. همچنان حضور ما در افغانستان به ایجاد ثبات در منطقه و نیز جلوگیری از سرازیر شدن مهاجرین و پناهجویان کمک می‌کند.»

آقای ستولتنبرگ در نشست روز نخست گفت: «ما تعهد قوی خود را نسبت به امنیت افغانستان یک بار دیگر تجدید می‌کنیم و در مورد اجندای اصلاحات حکومت

افغانستان معلومات جدید حاصل خواهیم کرد که برای ثبات و رفاه درازمدت افغانستان ضروری است.»
صلاح‌الدین ربانی، وزیر امور خارجه‌ی افغانستان پیش از ظهر روز گذشته (سه‌شنبه، ۱۶ قوس) برای شرکت در این اجلاس وزیران به بروکسل رفت.

وزارت خارجه با نشر خبرنامه‌یی گفته است که آقای ربانی در نشست روز چهارشنبه با اشتراک نمایندگان کشورهای عضو در مأموریت حمایت قاطع ناتو که پیرامون افغانستان برگزار می‌شود، اشتراک و سخنرانی می‌کند.

در خبرنامه آمده که نشست روز چهارشنبه اولین نشست پیرامون افغانستان در سطح وزیران امور خارجه‌ی ناتو پس از اجلاس سران این سازمان در ماه جولای سال روان میلادی در وارسا است و فرصتی برای تجدید تعهداتی که کشورهای عضو و شریک ناتو و حکومت وحدت ملی افغانستان در اجلاس وارسا در قبال افغانستان سپرده‌اند،

مسعود: فساد سیاسی و اداری، نظام متمرکز و قوم‌گرایی از جمله عوامل بازدارنده‌ی حکومت‌داری خوب است

مرحله‌ی جدید حکومت‌داری خوب می‌شود.»
مسعود ضعف در قاطعیت مبارزه با فساد اداری و نبود استراتژی ملی در زمینه‌ی برنامه‌های توسعه‌یی را از چالش‌های دیگر فرا راه روند حکومت‌داری خوب دانست. او بر غیرمتمرکز شدن نظام اداری به گونه‌ی تدریجی تأکید کرد و گفت باید تلاش صورت گیرد تا سیستم دولت‌داری الکترونیک شود.

از نظر آقای مسعود، تطبیق برنامه‌ی ملی میناق شهروندی، ارتقای ظرفیت کارمندان خدمات ملکی، تطبیق اصلاحات بنیادی در تمامی سطوح، علاقمندی سکتور خصوصی در زمینه‌ی کار با حکومت و تدویر انتخابات شفاف پارلمانی، ریاست‌جمهوری و شهرداری‌ها، تعهد و حمایت قوی جامعه‌ی جهانی از افغانستان، وجود نهادهای بین‌المللی در کشور، وجود جامعه‌ی مدنی و رسانه‌ها، موجودیت نسل جوان با تخصص و وجود زمینه‌ی مناسب برای تطبیق اصلاحات از نقاط قوت و فرصت‌های موجود است.

نگرانی‌ها از همکاری روسیه با طالبان؛ مجلس سنا با سفیر روسیه نشست‌ی برگزار می‌کند

اما الکساندرمنتیتسکی، سفیر روسیه برای افغانستان روز دوشنبه، ۱۵ قوس در دیداری با رییس مجلس سنا، تمامی این گفته‌ها را رد کرد.

اکنون برخی از سناتوران در نشست روز سه‌شنبه سنا در واکنش به گفته‌های سفیر روسیه گفتند که مسکو با تمام امکانات‌اش از طالبان حمایت نظامی می‌کند و در این مورد مدارک نیز موجود است.

نثاراحمد حارث، عضو مجلس سنا، حمایت مسکو از طالبان را بر اختلافات امریکا و روسیه پیوند داده و می‌گوید که مسکو نباید به‌خاطر اختلافات‌اش با امریکا از طالبان حمایت کند.

اصلاحات دولت افغانستان

در نشست وزیران خارجه‌ی ناتو بررسی می‌شود

محسوب می‌شود.

بر اساس گزارش‌ها، وزیران خارجه‌ی حدود ۲۸ کشور عضو سازمان ناتو در روز نخست این نشست روابط میان ناتو و اتحادیه‌ی اروپا و موضوع اوکراین را به بررسی گرفتند.

سران ناتو در ماه سرطان در نشست وارسا اعلام کردند که تا سال ۲۰۲۰ به حمایت مالی و سیاسی‌شان از افغانستان ادامه دهند. همچنان در این نشست رهبران حکومت وحدت ملی افغانستان نیز تعهد سپردند که در بدل کمک‌ها با فساد مبارزه خواهند کرد و اصلاحات لازم را برای حکومت‌داری خوب به‌میان خواهند آورد.

در حال حاضر بیش از ۱۳ هزار سرباز نظامی بین‌المللی به رهبری ناتو برای تامین امنیت در افغانستان مستقر می‌باشند. این تعداد سربازان ناتو در چوکات مأموریت حمایت قاطع مصروف آموزش، تجهیز و مشوره‌دهی نظامیان افغانستان‌اند.

خبرنگار ناراضه

رشوت به مبلغ یک دختر

خبرها حاکی از آن است که در یکی از ولسوالی‌های ولایت غور، یکی از مقامات شامخ مقام آن ولسوالی، ابتکار جدیدی در رشوه‌گرفتن به خرج داده که دهن هرچه بشر است، باز مانده. این مقام ولسوالی متوجه شده که دو مرد روی یک زمین باهم دعوا دارند و این دعوا نزدیک است اخوت و برادری این دو مومن را خراب کند. برای همین پا پیش می‌گذارد تا مانع سرنگون شدن سال‌ها برادری و اخوت شود. این مقام ولسوالی اول تحقیق می‌کند که کدام یکی از این دو مومن دختر دارد. می‌بیند که هر دویش دختر دارد. بعد خالص سوانح، کاپی تذکره، یک عکس A4 بدون فوتوشاپ از دختران هر دو مرد را جهت حل و فصل دعوا طلب می‌کند. در همان مراحل اولیه‌ی تحقیقات خویش به این نتیجه می‌رسد که غلام‌علی باید برنده‌ی دعوا باشد به شرطی که دخترش به نکاح بنده درآید. همین می‌شود که خدمت غلام‌علی می‌رود و می‌گوید دعوا را به نفع شما فیصله می‌کنم، از این جا تا آخرین درجه‌ی حکومت؛ به شرطی که دختر صنف یازدهم را به امر خدا و رسولش به عقد من درآوری تا این گونه هم شما را خوشبخت کنم هم دختر شما را. آتش توافق در تنورهای دو مرد روشن می‌شود.

مقامات ولایت غور این ادعا را رد می‌کنند و می‌گویند چنین چیزی اتفاق نیافتاده، اما رییس‌جمهور غنی شخصاً خواستار پیگیری این موضوع شده و نماینده‌ی خاص خود در امور رشوت‌خواری را به ولایت غور فرستاده تا موضوع را از نزدیک بررسی کند. به گفته‌ی شاهدان عینی از محل، نماینده‌ی خاص رییس‌جمهور به ولایت غور رسیده و آن مامور اجرایی که متهم به دریافت رشوت به مبلغ یک دختر می‌باشد، را نزد خویش فراخوانده و از او پرسیده که اول چرا رشوت می‌خوری؟ دوم، چرا پول و جایداد رشوت نخوردی که یک دختر را رشوت گرفتی؟

گویند که جواب آن مامور اجرایی ولسوالی این بوده که جناب‌عالی! این خبر صحت ندارد. وقتی رییس صاحب جمهور می‌گوید از رسانه‌ها باد می‌براید، اگر کس دیگری باور نمی‌کند باید ما و شما که تحت فرمانش هستیم، باور کنیم. حالا این خبر هم یکی از همان بادها است که برآمده. نماینده‌ی خاص و ارسالی رییس‌جمهور با شنیدن این جواب، فوراً به رییس‌جمهور تماس می‌گیرد و می‌گوید که رییس صاحب متهم ادعا دارد که این خبر از همان بادهاست که از رسانه‌ها بیرون می‌شود، چه کار کنیم؟ رییس‌جمهور فوراً می‌گوید که دیدید! نگفتم از رسانه‌ها باد می‌آید؟ نگفتم از نیروهای امنیتی ما بمب می‌برآید؟ دیدید خبر رشوت‌خواری این مامور حکومت چطور مثل بمب انفجار کرد و جامعه را تکان داد؟ وقتی من می‌گویم از فلانی باد و از فلانی بمب می‌برآید، از معده‌ی خویش نمی‌گویم.

گفته می‌شود که رییس‌جمهور نماینده‌ی خاص خود در امور رشوت‌خواری را پس به کابل فراخوانده. در همین حال نگرانی‌هایی وجود دارد که نماینده‌ی خاص و ارسالی رییس‌جمهور نه تنها به قضیه و اتهام رسیدگی نکرده، بلکه تلاش داشته از طریق مقامات محلی ولایت و به‌خصوص مقامات آن ولسوالی، یک صنف مکمل یک مکتب دخترانه را به‌عنوان شیرینی سفر به کابل بیاورد. اما مقامات ولایت غور این ادعا را رد می‌کنند و می‌گویند که نماینده‌ی خاص رییس صاحب جمهور یک آدم بسیار متین و چاق بود، از اخلاق گرم و خواص انسانی برخوردار بود، او بیشتر به گوشت بره علاقه داشت تا چیزهای دیگر. برای همین ۲۱ کیلو گوشت بره برایش تهیه و تدارک دیدیم. خدا کند که در کنار فامیل خویش با خوشی و لذت تمام نوش جان نماید.

در همین حال نهادهای حقوق‌بشری از این موضوع ابراز نگرانی کرده و گفته که این ظلم دیگری است که بر دختران افغانستان روا داشته می‌شود. این نهادهای حقوق‌بشری از رییس‌جمهور خواسته‌اند که بادر و (از جایی که باد می‌رود یا می‌آید و معمولاً تنگ می‌باشد) ایجاد کرده را پس کور کند. چون باعث سوءاستفاده‌ی فسادپیشه‌گان می‌شود. مثل همین مقام ولسوالی که پخش خبر رشوت‌خواری را از همان «بادهای مورد نظر رییس‌جمهور» خواند و خودش را نجات داد. این نهادهای حقوق‌بشری طی اعلامیه‌ی اعلام کردند که در برابر کار انجام شده، کاری نمی‌توان کرد (دختری که رشوت گرفته شده، شاید نکاحش هم جاری شده باشد) اما آرزوی ما این است که مقام محترم اجرایی آن ولسوالی، به رشوت دریافت‌شده‌ی خود اجازه‌ی مکتب‌خواندن تا آخر صنف دوازدهم بدهد.

خلافت و امارت؛ مساله این است

رحمت احمدی

عثمانی، خطاب به نمایندگان مردم در مجلس گفت که اگر عالمان دین ابراز نارضایتی کنند با مشکل مواجه می‌شویم.

نگرانی وزیر حج و اوقاف در حالی قابل درک است که نارضایتی جامعه‌ی روحانیت همواره برای زمامداران این آب‌و‌خاک در دسرس ساز بوده و مدام شورش‌های محلی که به مدد فتوای آنان پدید آمده است، هزینه‌های گزافی را در پی داشته است. در این میان قصه‌ی ملای لنگ قابل یادآوری است. بنا به روایت تعدادی از تاریخ‌نویسان شورش‌گری‌هایی را که او پدید آورد به‌قدری برای حکومت تازه‌جان‌گرفته‌ی امان‌الله خان زیان‌بار بوده است که نظام سیاسی او را تا لبه‌ی پرتگاه سقوط پیش راند.

تظاهرات دانشجویان ننگ‌هار را همه به یاد دارند که با علم کردن پرچم داعش به گونه‌ی نمادین از داعش اعلام حمایت کردند. بنابراین، این نشانه‌ها دال بر این است که علی‌رغم بیرونی بودن سرچشمه‌ی پدیده‌ی بنام داعش این گروه می‌تواند در آینده تهدید جدی برای امنیت ملی کشور به‌حساب بیاید. بر پایه‌ی داده‌های قابل اعتماد اکنون داعش در کشور نصف نیروهای خود را از دست داده است. جنرال جان نیکولسن باری در این زمینه گفت که داعش از ۳۰۰۰ نیرویی که در اختیار داشت نزدیک به ۱۵۰۰ تن آن را از کف داده است. باوجود این اما خطر نفوذ داعش هم در میان دانشجویان و هم در روستاهای کشور هم‌چنان به قوت خود باقی است.

از سوی دیگر، تعدادی از ناظران حوزه‌ی دین می‌گویند که سودای برقراری امارت اسلامی و احیای خلافت اسلامی از محالات است. به‌باور آنان بعد از فروپاشی امپراتوری عثمانی کلیه جنبش‌هایی که تحت عنوان جنبش خلافت و یا عنوان‌های دیگر سر برآورده‌اند، حجاب‌وار از بین رفته‌اند و از خود ویرانه‌ی را بر جای نهاده‌اند. هرچند موجی از احیاگران خلافت اسلامی که عراق و سوریه را به ویرانه‌ی تمام‌عیار مبدل کرد در کشور ما به‌وجود نیامده است، اما همگی دوران ظلمت امارت اسلامی را به یاد دارند. در این زمینه چندی پیش معاون سخن‌گوی ریاست‌جمهوری اعلام کرد که طی دو ماه سال روان گروه طالبان بیش از دو میلیارد افغانی به دولت ضرر رسانده است.

در فرجام می‌توان گفت، هرچند برقراری امارت اسلامی و احیای خلافت اسلامی در وضعیت اکنون دور از امکان به نظر می‌رسد، باوجود این اما این گروه‌ها با جذب جوان‌های روستایی و با تعلیم خشک از اسلام می‌توانند دولت را درگیر یک جنگ فرسایشی کرده و چشم‌انداز صلح و توسعه را مه‌آلود کند. اشرف غنی، باری در این زمینه گفت که هزینه‌ی جنگ جاری به‌صورت میانگین روزانه ۱۱ میلیون افغانی برآورد شده است. هم‌چنان نظارت بر مدرسه‌های دینی، انکشاف روستایی و مساعدا کردن زمینه‌ی آموزش مدرن به‌جای

هفته‌ی پیش حفیظ منصور نماینده‌ی مردم در پارلمان کشور طی بیانات جنجال برانگیزی دانشگاه‌های کشور را به بنگاه‌های افراط‌گرایی شبیه دانسته، افزود: «اکثر مساجد ما فکر افراطی پخش می‌کنند. ثقافت اسلامی همین اکنون در پوهنتون‌های افغانستان تروریست تربیت می‌کند.» در همان حال تعدادی از نمایندگان به سرعت موضع گرفته و گفته‌های منصور را غیرواقعی قلمداد کردند. عرفان‌الله عرفان، منشی مجلس در این رابطه گفت: «موضوعاتی که در ثقافت بیان شده است نه خلاف کدام مذهب است نه به‌خاطر ترویج افراطیت است و نه به‌خاطر نفاق ملی. دوستانی که در این ارتباط صحبت کردند فکر می‌کنم صحبت خود را پس بگیرند. امروز جوانان ما، استادان در این ارتباط درس می‌خوانند.

فکر می‌کنم که این یک گپ بی‌جا و بی‌مورد است.» این واکنش‌ها به سرعت در میان مردم و به متن جامعه راه باز کرد. به گونه‌یی که تعدادی از کاربران در تایید ادعای آقای منصور چیزی نوشتند و تعدادی نیز او را برجسب از دین روی‌برافتنه زدند. تعدادی با استفاده از کانال‌های ارتباطی مانند رادیو موضع بنیادگرایانه گرفته و از مردم خواستند که چنین اشخاصی را از پارلمان اخراج کنند. پس از این بود که منصور در تصریح گفته‌های خود بیان داشت که مراد وی از این گفته‌ها بازنگری در محتوای مضمون ثقافت بوده است نه حذف آن. در ادامه‌ی نگرانی‌ها از گسترش افراط‌گرایی در کشور، شنبه ۱۳ قوس مجلس نمایندگان وزیران حج و اوقاف، معارف، تحصیلات عالی و اطلاعات و فرهنگ را به مجلس فراخواندند. در این میان به‌صورت مشخص حفیظ منصور، گفت که مضمون ثقافت، نظام سیاسی در اسلام را تنها به «خلافت» و «امارت» خلاصه کرده است. مضاف بر این او گفت که زن در مضمون ثقافت به انسان کور تشبیه شده است که نباید در امور رهبری و قضاوت شامل شود. از آن طرف وزیران به مجلس خوانده‌شده، نیز نگرانی نمایندگان را قابل درک دانسته و از اقداماتی خبر دادند که قرار است زین پس برای جلوگیری از گسترش فکر بنیادگرایی روی دست گرفته شود. فیض محمد عثمانی، وزیر حج و اوقاف ضمن تایید گسترش افراط‌گرایی با بیان هم‌دلانه‌تری با جامعه‌ی روحانیت، اظهار داشت: «همان‌طور که آزادی بیان برای رسانه‌ها و دیگر مردم وجود دارد، برای عالمان دین نیز آزادی وجود دارد.»

هرچند به‌صورت نسبی در میان نخبگان جامعه اتفاق‌اری در خصوص گسترش افراط‌گرایی و رابطه‌ی این پدیده با مدارس دینی و مضمون ثقافت وجود دارد، با وجود این اما به نظر می‌رسد هرگونه اقدامی که از سوی دولت در راستای تغییر محتوای این مضامین صورت گیرد با واکنشی سخت از سوی جامعه‌ی روحانیت مواجه خواهد شد. این نگرانی به گونه‌یی در گفته‌های وزیر حج اوقاف نیز قابل دریافت است. فیض محمد

نگرانی وزیر حج و اوقاف در حالی قابل درک است که نارضایتی جامعه‌ی روحانیت همواره برای زمامداران این آب‌و‌خاک در دسرس ساز بوده و مدام شورش‌های محلی که به مدد فتوای آنان پدید آمده است، هزینه‌های گزافی را در پی داشته است. در این میان قصه‌ی ملای لنگ قابل یادآوری است. بنا به روایت تعدادی از تاریخ‌نویسان شورش‌گری‌هایی را که او پدید آورد به‌قدری برای حکومت تازه‌جان‌گرفته‌ی امان‌الله خان زیان‌بار بوده است که نظام سیاسی او را تا لبه‌ی پرتگاه سقوط پیش راند.

آموزش مکتب‌خانه‌ی می‌تواند به‌صورت نسبی کشور را از خطرات افراط‌گرایی در امان نگه دارد. در کنار این رویکرد بی‌گانه‌انگاری داعش، باید جای خود را به واقع‌گرایی بدهد. تجربه نشان داده است که وفاداری‌ها در افغانستان از پایداری اندکی برخوردار است. پول، اسلحه و امتیازات از قدرت می‌تواند اتحادها را تغییر داده و وفاداری نوینی را نسبت به گروه دیگری به‌وجود بیاورد. بنابراین علی‌رغم غیرافغانی بودن گروه داعش اما پدیدار شدن صورت‌های جدیدی از گروه‌های افراطی در کشور امکان‌پذیر است. این نکته را نیز نباید از نظر دور داشت که همین اکنون افرادی که سنگ داعش را در ولسوالی‌های اچین و کوت ولایت ننگ‌هار به سینه می‌کوبند نارضایتی هستند که از قدرت و امتیازات دولتی چیزی عایدی‌شان نشده‌اند. از همین رو داعش را مستمسکی ساخته‌اند تا از این طریق به نان و نوایی دست پیدا کنند. در نهایت دولت در کوتاهمدت می‌تواند با استفاده از قدرت عریان گروه‌های بنیادگرا را مجال سر بلند کردن ندهد و طی یک اقدام بلندمدت وزارت‌خانه‌های معارف، تحصیلات عالی، فرهنگ و حج اوقاف با روی دست گرفتن اقدامات زودبازده افکار بنیادگرایانه را از ذهن‌ها از بین ببرد. برخورد تک‌عاملی به گروه‌هایی که اکنون عددشان به ۳۰ رسیده‌اند خیلی ره‌گشا نخواهد بود. در کنار تغییر در محتوای مضمون‌های دینی دولت باید به شاخص‌های توسعه نیز توجه کند؛ زیرا بی‌توجهی به این شاخص‌ها اعتراض را معنادار و منطقی می‌کند و آن‌گاه مردم هم‌چنان خواب زیستن در سایه‌ی خلافت و امارت را خواهند دید.

گفتوگو با شاهد مرگ و ناجی زندگی

از کودکی شما شروع کنیم؛ این که در کجا تولد شدید و چه گونه مهاجر شدید؟

من در سال ۱۳۵۶ در قریه‌ی «ارل» ولسوالی بندر-سنگتخت ولایت دایکندی متولد شده‌ام. حدوداً خاطراتم از شش سالگی یادم می‌آید که مصادف بود با صدای تفنگ، بمباران‌ها، جنگ و غرش طیاره‌ها. یادم است که یکی از این گروه‌ها آمده بود در قریه‌ی ما و پدرم مجبور شد دو ماه شبانه‌روز در کوه‌ها به سر ببرد. علاوه بر جنگ که می‌گفتند با شوروی دارند، گروه‌های زیادی بودند که با همدیگر می‌جنگیدند، در قریه‌ی ما مکتب نداشتیم و پدرم در خانه به بچه‌ها درس می‌داد، به همین دلیل اگر به دست آن‌ها می‌افتاد، جانش به خطر می‌افتاد. بعداً که جنگ‌های تنظیمی زیاد شد احساس امنیت نکرد و با تعداد زیادی از هم‌قریه‌ی‌ها به مهاجرت روی آورد. کوره‌راه‌ها و کوه‌ها و دره‌های بی‌شماری را پیاده می‌رفتیم. در مسیر راه خبر می‌رسید که فلان قریه مثلاً نیروهای شوروی است نباید برویم و راه بند است. روزها و شب‌ها در کوه‌ها می‌ماندیم. خواهر کوچکم سخت مریض شد و کسی و چیزی نبود که به‌دانش برسد و سرانجام جانش را از دست داد. در بین راه شاهد مرگ خیلی‌ها بودیم اکثر کودکان خردسال و کهن‌سالان نتوانستند دوام بیاورند. اول بهار ۱۳۶۲ حرکت کرده بودیم و در شروع خزان سر مرز ایران در مرز استان زابل ایران رسیدیم. حالا که یادم می‌آید از فراه و از دشت‌های سوزان آن عبور کرده بودیم. یادم می‌آید که در فراه یک روز مانده در مرز ایران ما یک‌ماه در یک مکتب‌خانه زندگی کردیم که مردان می‌رفتند از قریه‌ها نان خشک جمع می‌کردند، فصل تبریز بود و نان و تبریز می‌خوردیم.

شما در سال ۱۳۶۲ مجبور به مهاجرت شدید و از آن زمان تا سال ۱۳۸۳ در ایران زیست‌اید. زندگی در ایران برای اکثریت افغان‌ها با دشواری‌ها، رنج‌ها و مشکلات فراوان توأم بوده است. اما در عین حال مهاجرت افغان‌ها در ایران برای بخشی از افغان‌ها به معنای فراهم شدن یک فرصت تازه نیز بوده است؛ تجربه‌ی شما از مهاجرت چه گونه است؟

مهاجرت به ایران برای ما فرصت خوبی بود. چون ایران فقط در سال‌های اول کارت شناسایی برای مهاجرین توزیع کرد و توانستم با آن وارد مدرسه شوم. برای خانواده‌های ما تغییر بسیار زیادی را آورد. خارج شدن از محیط بسته و قریه‌ی کوهستانی و آشنایی با مردم یک مرزبوم دیگر و فرهنگ جدید، زندگی در شهر و گسترش دیدگاه‌ها. مهاجر بودن بالاخره مشکلات خاص خودش را هم دارد آن‌هم در کشوری که خودش با معضلات اجتماعی و جنگ دست‌وپنجه نرم می‌کند. من هم از دیگران استثنا نبودم. هم محبت ایرانیان خصوصاً همسایگان را می‌دیدم و هم توهین و تحقیر مهاجر بودن را تحمل می‌کردیم.

در مدرسه بسیار کنجکاو بودم و با شوق بسیار به درس معلمین گوش می‌دادم. همیشه سوال‌های زیادی داشتم. برای همین معلم‌هایم بسیار دوستم داشتند. آرزو داشتم دکتر شوم چون پدرم برایم تعریف کرده بود که وقتی ۹ ماهه بودم بیماری سرخک در قریه‌ی ما همه‌ی اطفال را به کام مرگ کشیده بود و من هم بعد از سه روز در کما به‌سر بردن، به‌طور معجزه‌آسایی زنده مانده بودم. برای همین در بین اقوام به غیر از پس‌کاکایم که به‌طور مادرزاد در برابر سرخک مقاوم بود و این بیماری را نگرفته بود، هیچ‌کس همسمن من نیست. در ذهن کودکان‌ها می‌خواستم وقتی دکتر شدم برگردم به قریه‌ی ما و همه‌ی نوزادان را واکسن بزنم که دیگر از سرخک و بیماری‌های همه‌گیر از دنیا نروند.

چطور وارد مکتب شدید و تحصیلات‌تان را در ایران

تا کدام مقطع ادامه دادید؟ با چه موانعی در این مسیر برخوردید؟

دوره‌ی ابتدای، راهنمایی (متوسطه)، دبیرستان (لیسه) و دانشگاه را تا مقطع لیسانس در ایران خواندم. همیشه شاگرد اول یا دوم کلاس می‌شدم و همچنین شاگرد عالی در قسمت نمایندگی کلاس، شرکت در مسابقات و ورزش بودم. دوره‌ی راهنمایی را که تمام کردم، دیگر اجازه نداشتیم ادامه‌ی تحصیل بدهیم و باید بنا به قرار و تصمیم قبلی خانواده ازدواج می‌کردم. نامزدی که در روز اول تولدم تصمیم‌گیری شده بود. پدرم متوجه نارضایتی من شد و روزی که همه‌ی بزرگان دور هم جمع شده بودند و برای برگزاری مراسم شیرینی‌خوری تصمیم می‌گرفتند، پدر به چهره‌ی مکدر من نگریست و به‌صورت غیرمستقیم برایم رساند که من نمی‌توانم عهده‌ی آن‌را که بستم بشکنم ولی تو که به کسی قولی نداده بودی. این مرا تشویق کرد تا نامه‌ی برای طرف مقابل بنویسم و عدم رضایت را با توضیحات لازمه و آرزوی خوشبختی برای‌شان ابراز کنم. این مسئله جنجال بزرگی برای خانواده‌ی ما ایجاد کرد ولی خوب ختم‌به‌خیر شد. در همین حین سال تحصیلی جدید هم رو به آغاز بود، با پادرمیانی مدیر مدرسه‌ام خانم نسرین باستانی توانستم وارد دبیرستان شوم. سال آخر دبیرستان همه‌ی همکلاسی‌هایم کلاس آمادگی کنکور می‌رفتند اما من اجازه‌ی دانشگاه رفتن و شرکت در کنکور را نداشتیم. شبانه وقتی همه می‌خوابیدند من چراغ موشی‌بی را که از شیشه‌ی شربت درست کرده بودم گرفته و خاموشانه از اتاق از بیرون می‌شدم (دنیای مهاجرت بود و من و پدر و مادرم همراه ۵ خواهر و برادرم همه در یک اتاق زندگی می‌کردیم) و در گوشه‌ی حیاط (حویلی)، داخل حمام و یا تشناب اگر هوا سردتر بود به مطالعه کتاب‌هایم می‌پرداختم. سال ۱۳۷۵ بود و کنکور در دو مرحله برگزار می‌شد. من مرحله‌ی اول و دوم کنکور پنهانی را شرکت کردم، آن‌سال من تنها کسی بودم که از یک کلاس به دانشگاه دولتی راه یافته بود و به همین دلیل در شهرمان خبر پیچید که امسال فقط یک دختر افغانی توانسته در کنکور قبول شود. چون یک تبعه‌ی خارجی حساب می‌شدم، فقط حق انتخاب ۶ دانشگاه بزرگ ایران را داشتم و این شانس قبولی‌ام در رشته‌ی پزشکی را بسیار پایین آورده بود، پس رویای دکتر شدن را کنار گذاشتم و در رشته‌ی تکنولوژی رادیولوژی ابتدا در مقطع کاردانی (فوق دیپلم) در دانشگاه علوم پزشکی تهران و بعد پس از کامیابی در کنکور بعدی ادامه‌ی همین رشته را در مقطع لیسانس (کارشناسی ناپیوسته) در دانشگاه تبریز خواندم.

یکی از دست‌آوردهای مهم تحصیل در ایران این بود که دیدگاه خانواده‌ام را در باره‌ی درس خواندن دخترها در مقاطع بالاتر تغییر داد. مخصوصاً پدر مرحومم که در اول راضی نبود من به درس خواندن ادامه دهم، اما بعدتر وقتی دید یک دختر هم می‌تواند در دانشگاه درس بخواند و در عین حال ارزش‌های خانوادگی خود را هم حفظ کند، نه‌تنها دیگر مخالفتی نکرد بلکه همیشه مشوق من بود و به همین لحاظ خواهرانم هم توانستند تحصیلات خود را ادامه بدهند، و اکثر فامیل‌های ما هم بعد از آن به دختران‌شان اجازه دادند که درس بخوانند.

آیا تحصیلات‌تان در ایران بر آنچه که شما اختراع کردید تأثیری داشت؟

اگر منظور ارتباط رشته‌ی تحصیلی‌ام با موضوع اختراعم باشد، بله. با خواندن رشته‌ی تکنولوژی رادیولوژی به سمت فیزیک طبی سوق داده شدم.

شما دوباره به افغانستان بازگشتید؛ چه چیزی باعث شد که تصمیم بگیرید به افغانستان برگردید؟

برگشتن به افغانستان همیشه برایم یک آرزو بود و

با این‌که بیشتر عمر خود را در ایران گذرانده بودم هیچ‌وقت احساس تعلق نمی‌کردم و بعد از رژیم طالبان اوضاع کشور که خوب‌تر شده بود و ما هم که فارغ‌التحصیل شده بودیم و به فکر خدمت به مردم خود. برای همین برگشتم به کشور تا در پی آرزوهای خود و خدمت‌رسانی به مردم خود بروم.

در افغانستان چه گونه راه‌تان را برای ورود به دانشگاه طبی کابل و عضویت هیأت انرژی اتمی باز کردید و با چه سختی‌ها و موانعی روبه‌رو شدید؟

در افغانستان، اول به وزارت زنان مراجعه کردم. آن‌جا پستی در بخش صحتی خالی داشتند، از من استقبال کردند و فوراً استخدام من به من دادند. طی مراحل اداری‌اش را تمام کردم در آخر که رییس اداری باید امضا می‌کرد و کارم را آغاز می‌کردم، رییس اداری گویا این‌که مرا ندیده است گفت کی به شما این نامه و فوراً مرا داده که طی مراحل کنید و استخدام شوید؟ گفتم رییس صاحب خود شما. گفت نه این بست پر شده است و به شما نیازی نداریم. به همین سادگی!! از این‌جا که رد شدم سراغ دانشگاه طبی رفتم (البته آن زمان هنوز به‌نام انستیتوت طبی یاد می‌شد)؛ به‌دلیل علاقه‌ی که در ایجاد تغییر در دیگران و انتقال آموخته‌هایم به سایرین داشتم. هدف را شمولیت در کادر علمی دانشگاه طبی کابل قرار دادم. خیلی از این دیپارتمنت به آن دیپارتمنت پاس داده شدم. برایم گفته شده بود که از کتاب‌های دوره‌ی لیسانس خودت امتحان کادر می‌گیریم ولی یک هفته قبل از امتحان کادر علمی برایم گفتند که ما کسی را نداریم که بتواند از تو امتحان بگیرد و باید تو هم مثل سایر داکتران طب تخصص رادیولوژی تشخیصی را امتحان بدهی. خلاصه با مشکلات زیاد و ۹ ماه دوندگی توانستم به‌عنوان نامزد پوهیالی وارد کادر علمی شوم. تنها ایرادی که در ارائه‌ی کنفرانس از من گرفته شد این بود که چرا لهجه‌ی ایرانی دارم. گفتم ببخشید نتوانسته‌ام با وقت کمی که داشتم لهجه‌ام را تغییر دهم. سعی خودم را می‌کنم تا با لهجه‌ی دری صحبت کنم. بعد از یک سال پوهیالی شدم و بعد هم پوهنیار (دستیار پروفیسور) در دیپارتمنت رادیولوژی. هم‌زمان با تدریس در دانشگاه طبی کابل، در شفاخانه‌ی کودکان فرانسه (FMIC)، (اولین شفاخانه‌ی که در سطح افغانستان استانداردهای (شده) از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۰ به‌عنوان سوپروایزر دیپارتمنت رادیولوژی کار می‌کردم.

در این شفاخانه برای اولین بار خدمات سی‌تی‌اسکن را برای شهروندان افغان به‌صورت عمومی عرضه کردند و همچنین در این زمینه تلاش کردم تا بخش رادیولوژی تخصصی را توسعه دهم و برای اولین بار زنانی که با مشکلات نازایی مواجه‌اند را در این بیمارستان معاینه‌ی رادیولوژی کنم تا مجبور نشوند برای تشخیص به

کشورهای خارج بروند. تا زمانی که من کار می‌کردم و تا به‌حال حدود ۱۴ هزار زن افغان در این شفاخانه برای مسائل ناباروری آزمایش شده و نتایج درمانی مثبتی نیز داشته‌اند.

هم‌زمان با این شغل‌ها، عضویت هیأت انرژی اتمی افغانستان را داشتم و در مسوده‌ی قانون این کمیسیون هم نقش داشتم. در آن زمان کوشش ما برقانونمند کردن ماشین‌های ایکس-ری بود، تا شرایط نگهداری و کار این ماشین‌ها استانداردسازی شود.

همچنین نماینده‌ی (کانتر پارت) وزارت تحصیلات عالی افغانستان در سازمان بین‌المللی انرژی اتمی بودم و مسئولیت پروژه‌ی بازسازی بخش رادیوتراپی شفاخانه‌ی علی‌آباد دانشگاه طبی کابل را از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ برعهده داشتم و در این زمان، پیش‌نویس دو پروژه‌ی دیگر را نیز برای افغانستان تهیه کردم که بودجه‌ی آن‌ها را نیز سازمان بین‌المللی انرژی اتمی به عهده گرفته است.

در اصلاح کریکولوم درسی و وارد ساختن مضامین جدید رادیولوژی در دانشگاه طبی کابل نقش داشتم و همچنین به‌عنوان استاد بیوفیزیک در دانشگاه خصوصی چراغ هم تدریس نموده‌ام.

از علایق شخصی‌ام، یکی کار در باغچه‌ی کوچک خانم بود. بسیار به طبیعت و پرورش گل علاقه دارم. گل‌های باغچه را طوری انتخاب می‌کردم و می‌کاشتم که تمام سال به غیر از یخبندان زمستان باغچه‌ی خانه پر از گل باشد. مشغله‌های کاری زیاد و جنگ روانی در محیط کاری مردسالارانه بسیار مرا از لحاظ روحی خسته می‌ساخت. از این‌رو، کار در باغچه باعث تخلیه‌ی روحی و به‌دست آوردن آرامش و انرژی برای شروعی دوباره در روز بعد بود.

چه زمان به دانشگاه ساری در لندن راه یافتید؟

در سال ۱۳۸۹ (اکتبر ۲۰۱۰ م) تحت بورسیه‌ی سازمان بین‌المللی انرژی اتمی برای گذراندن دوره‌ی ماستری در رشته‌ی مدیکال فیزیک در دانشگاه ساری (University of Surrey) عازم کشور انگلستان شدم. از مقطع ماستری به درجه‌ی عالی فارغ‌التحصیل شدم و پس از آن ۱۰ ماه دوره‌ی عملی فیزیک طبی را در شفاخانه‌ی رویال ساری گیلدفورد گذراندم. هم‌زمان با این از طرف دانشگاه برای گذراندن دوره‌ی دکترا برابم بورسیه پیشنهاد شد، که در آن سال از بین دو هزار دانشجو به چهار نفر بورس دوره‌ی دکترا را دادند. البته بورسیه نیمه بود، به این معنا که نصف مصارف را دانشگاه متقبل می‌شد و نصف دیگرش را باید خود دانشجو می‌پرداخت. من تنها می‌توانستم پول یک سالش را بدهم، با وجود این ناامید نشدم و این فرصت را از دست نادم و بورسیه را قبول کردم. همسر و فرزندانم

چهارشنبه

سخن سنجیدار هاتفا

حیا تقریبا کل ایمان است

شنیده‌اید که نظافت نصف ایمان است. حیا ۹۰ درصد ایمان است. معنای این سخنان حکیمانه این است که کسی که نظافت را از دست می‌دهد یا می‌گذارد حیایش کن فیکون شود، مقداری از ایمان خود را از دست می‌دهد. با رفتن نظافت نصف ایمان می‌رود، اما با رفتن حیا ۹۰ درصد ایمان می‌رود. فهمیدن این پیمانه‌ها خوب است. چون بعضی دوست دارند ایمان‌شان زایل شود، ولی نمی‌فهمند که ساده‌ترین راه برای زایل کردن ایمان چیست. عده‌ی آدم می‌کشند تا به این مقصود نایل آیند. اما در کمال حیرت متوجه می‌شوند که ایمان‌شان چندین برابر شده. خوب، نمی‌فهمند. مثل این است که آدم بنشیند و خریطه‌ی نیشکر را در بغل خود بگذارد و شیفت‌شیفت نیشکر بخورد تا قند خون‌اش پایین بیاید. عده‌ی دیگر برای این که ایمان‌شان زایل شود، چرس می‌کشند. نمی‌دانند که چرس بی‌ایمان را بی‌ایمان‌تر می‌سازد، اما مومن را مومن‌تر. راه‌حل در نظافت و حیا است. اگر می‌خواهید نصف ایمان‌تان برود و نصف دیگرش بماند، در نظافت کوتاهی کنید. مثلا اگر مرد هستی لنگی‌تان را نشویید، بگذارید خوب چرک شود. بروت‌تان را بتراشید، اما ریش‌تان را بگذارید سر ناف‌تان برسد. هنگام ارزیابی و تطبیق حاجت به تشناب نروید، سرک رو به دیوار بنشینید. دست‌تان را هم نشویید. اما همیشه مسواک دندان‌تان را آماده داشته باشید. دست‌تان کثیف بود خیر است، دندان‌تان باید پاکیزه باشد. یعنی کاری نکنید که نظافت‌تان خیلی خراب شود. ولی اگر می‌خواهید بخش عمده‌ی ایمان‌تان زایل شود، بی‌حیا شوید. می‌گویید چه گونه؟ بر اساس تئوری شیخ عبدالصمد زنان بی‌حیاترین طایفه در جهان‌اند. خوب، آنک الگو. ببینید زنان چه گونه بی‌حیایی می‌کنند، شما هم همان راه را بروید. در ظرف یک هفته پیشیزی از ایمان در وجودتان باقی نمی‌ماند. مثلا همین که زنان در ۹ ساله‌گی می‌خواهند با مردان نضواری ۵۴ ساله همبستر شوند. این بی‌حیایی نیست، چیست؟ خانم، شما جای نواسه‌ی آن مرد هستی، خجالت بکشید. شما هنوز کودکاید. آیا درست هست که به خاطر هوا و هوس و شهوت حیوانی زنده‌گی یک مرد متدین و مومن را به گند بکشانید و ویران کنید؟ بی‌چاره عبدالصمد همین حالا به خاطر نرسیدن به نظافت ریش و دهان و پاچه و آستین خود نصف ایمان خود را از دست داده. شما می‌خواهید آن نصف دیگر را هم از او بستانید. حیا کنید خانم.

بسیار کاهش خواهد داد.

شرکتی را برای صنعتی کردن اختراع‌تان ایجاد کرده‌اید. در مورد این شرکت و اهداف‌تان توضیح دهید.

در شروع شرکت را صرفا برای صنعتی سازی سیستم دوزیمتری داخل بدنی ایجاد کردم، منتها بعدا متوجه شدم که با تیم مسلکی که داریم می‌توانیم راه‌حل‌هایی برای سایر مشکلات صحتی مانند کمبود ویتامین دی در نزد مردم هم ارائه کنیم که برنامه‌های بعدی ما خواهد بود.

آیا اختراع‌تان توسط دولت یا موسسات خصوصی برای عملی‌سازی و بهره‌برداری عملی در بیمارستان‌ها مورد استفاده قرار گرفته است؟

در ۲۰ شفاخانه در سراسر انگلستان آزمایش انجام شده و در بیمارستانی که فعلا دوره‌ی تخصص خود را می‌گذرانم روی ۳۲ مریض امتحان کرده‌ایم. منتها خوانش دوزیمترها در تمام این آزمایشات به‌طور دستی انجام شده است که زمان‌بر است و برای قدم بعدی حتما باید سیستم اتوماتیک را بسازیم که الان روی ساخت دستگاه خوانش اتوماتیک تمرکز نموده‌ام و جایزه‌ام هم بودجه‌ی است که از جانب نهاد نوآوری بریتانیا برای ساخت نمونه‌ی اولیه‌ی دستگاه داده شده است.

در کنار اختراع یک شیوه‌ی درمان جدید، چه کارهای علمی و پژوهشی دیگری انجام داده‌اید و یا در حال کار هستید؟

پس از پایان دکترا به‌عنوان محقق در دانشگاه ساری همکاری‌هایم را با آن دانشگاه ادامه داده‌ام. تاکنون (دسامبر ۲۰۱۶) بیست‌وشش اثر علمی داشته‌ام که در معتبرترین مجلات بین‌المللی چاپ شده‌اند. برای جزییات بیشتر در مورد کارهای علمی‌ام می‌توانید به پروفایل علمی‌ام در لینک ذیل مراجعه نمایید. در کنار کار تحقیقی، برای دانشجویان دوره‌ی ماستری و دکترا استاد راهنما هستم و همچنین مضمون درسی رادیوبیولوژی را در رشته‌ی فیزیک طبی دوره‌ی ماستری همین دانشگاه (University of Surrey) تدریس می‌کنم. کار روزمره‌ام گذراندن دوره‌ی تخصصی فیزیک طبی بالینی در شفاخانه‌ی Queen Alexandra است تا سرتفیکت بین‌المللی فیزیکیان طبی بالینی را به‌دست بیاورم.

افغان‌ها از اینکه شما موفق به دریافت این جایزه و اختراع این وسیله شده‌اید، امیدوار شدند و خصوصا دریافت این جایزه زنان افغانستان را امیدوار کردند که ما می‌توانیم. آیا روزی اختراع شما برای درمان افغان‌ها در افغانستان نیز مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت؟

در افغانستان هرگاه مرکز رادیوتراپی فعال شود می‌توان از این دستگاه برای ارائه‌ی خدمات رادیوتراپی دقیق برای بیماران استفاده کرد. این روزها به‌تازگی قانون شعاعی از مجلس پاس شده است و ساخت مرکز در بهار سال آینده از برنامه‌های وزارت تحصیلات عالی افغانستان است اما ساخت ماشین مورد نظر من ممکن است حدود ۳ سال یا بیشتر زمان لازم داشته باشد تا پشتوانه‌ی مالی به‌دست آورد و مراحل صنعتی و قانونی را بگذرانم و به بهره‌برداری برسد. من علاقه دارم یک مرکز تحقیقاتی در داخل افغانستان ایجاد نمایم تا دانشجویان ما در داخل کشور تحقیقات علمی در سطح و استاندارد بین‌المللی انجام دهند.

لینک ثبت شرکت خانم شکرذخت جعفری
<http://www.trueinvo.co.uk/>
 لینک پروفایل خانم شکرذخت جعفری در مورد مقالات علمی‌اش
https://www.researchgate.net/profile/Shahardokht_Jafari/contributions

در دوران نوجوانی از دانه‌های شیشه‌یی برای ساختن گردنبند استفاده می‌کردم تا بدینوسیله درآمدی کوچک داشته باشم. بعدها این کار، این ایده‌ی اولیه را به من داد تا از این دانه‌های ارزان برای ایجاد دوزیمتر تریال (ترمولومینسنت thermos-lumi-nescent) استفاده نمایم. وقتی که این نظریه در لابراتوار مورد آزمایش قرار گرفت، دریافتم که نه تنها دانه‌های شیشه‌یی بسیار ارزان‌تر از دوزیمترهای متعارف هستند بلکه آن‌ها عملکرد به‌مراتب بهتری را در طیف وسیعی از پارامترها نیز ارائه می‌کنند. به این ترتیب با ساخت آرایه‌یی از این مهره‌ها که به‌طور ردیفی قرار می‌گرفتند طرح ساخت دوزیمتری را دادم که می‌تواند وارد بدن شود و از مقدار و گسترش اشعه هم در غده‌ی سرطانی و هم انساج سالم اطراف اطلاعات دهد.

تفاوت‌ها و مزیت‌هایی که اختراع شما با سایر شیوه‌های درمانی برای سرطان دارد در چیست؟

در روش‌های قبلی دوزیمتری که بتواند وارد بدن مریض شود وجود نداشت و فقط دوزیمترهایی استفاده می‌شد که روی پوست مریض قرار می‌گرفت و مقدار اشعه صرفا تخمین زده می‌شد. دیگر این‌که بسیار هزینه‌بر و فقط در کشورهای پیشرفته قابل استفاده است.

در مورد مکانیزم کار دستگاهی که اختراع کرده‌اید توضیح دهید.

این دستگاه یک وسیله‌ی تکمیلی است و دقت و صحت پرتودرمانی را افزایش می‌دهد. مسلما هر طرح جدیدی کمی و کاستی‌هایی هم دارد و همواره علم در حال پیشرفت است. بله با تمرکز بر روی بهبود هرچه بیشتر کار سیستم دیگری را طراحی کرده‌ام که می‌تواند همزمان با آن‌که مریض تحت پرتودرمانی است، میزان اشعه‌ی گرفته‌شده را نشان دهد و این برای درمان‌هایی که فقط در یک تا سه جلسه انجام می‌شوند بسیار کمک‌کننده خواهد بود.

این اختراع را به تنهایی انجام دادید یا نهادها و افراد دیگری در آن نقش داشتند؟

اختراع فقط طرح شخص خودم بود ولی در انجام آزمایشات آن نه‌تنها دانشگاه ساری بلکه بسیاری از نهادهای تحقیقاتی بریتانیا مانند مرکز لابراتوار فیزیک ملی (National Physical Laboratory) مراکز تحقیقاتی ۲۰ تا از شفاخانه‌ها، برخی از لابراتوارهای بین‌المللی مانند لابراتوار گونما در ژاپن (Gunma Ion Beam Centre)، و مرکز پرتون‌تراپی پراگ (Prague Proton Centre) در این کار تحقیقاتی با من همکاری داشتند.

از زمان اختراع دستگاه و شیوه‌ی منحصربه‌فرد شما، تا هنوز چه اقدامات عملی برای استفاده از این اختراع انجام داده‌اید؟

برای استفاده‌ی عملی از این طرح دوزیمتری داخل بدن احتیاج به طراحی سیستم خوانش و تحلیل اتوماتیک بود که سرعت کار را بالا ببرد تا پاسخ‌گوی نیاز بسیار بالای شفاخانه‌ها باشد. این دستگاه تکمیلی را هم طراحی کرده‌ام و با کمک دانشگاه ساری برای ثبت این اختراع اقدام نموده‌ایم.

برای طی مراحل صنعتی‌سازی این اختراع همچنین احتیاج به ثبت شرکت داشتم که تیم مربوطه را تکمیل و شرکت را ثبت نموده‌ام.

باید در این جا توضیح بدهم که سیستم‌های دوزیمتری قبلی بسیار گران‌قیمت و با هزینه‌ی نگهداشت بالا بودند که به همین دلیل صرفا قابل استفاده در کشورهای پیشرفته بودند. چون طرح من در عین کارایی بالاتر ساده و مقاوم است هزینه‌ی نگهداشت کمتری لازم دارد و به‌راحتی قابل بهره‌برداری در تمام کشورها است که متعاقبا هزینه‌ی تداوی بیماران را

هم به من پیوستند و با حمایت همسر من روی درس خواندن تمرکز کردم. پاره‌وقت هم در بیمارستان کار می‌کردم. خوشبختانه، بعد از یک سال شامل بورس «بنیاد شلوم برجر» (Schlumberger Foundation) شدم که توانستم آن را ادامه دهم و در ماه جون سال ۲۰۱۵ توانستم از پایان‌نامه‌ی دکترایم دفاع نمایم و با درجه‌ی اعلی و در کمتر از سه سال از دوره‌ی دکترا فارغ‌التحصیل شوم.

پروژه‌ی تحقیقاتی من در دوره‌ی دکترا، بهبود روش پرتودرمانی بیماران سرطانی بود، و من روی یافتن راه‌حلی برای بالا بردن دقت و صحت اندازه‌گیری اشعه در داخل بدن مریض تحقیقاتم را انجام دادم.

شما در سال ۲۰۱۳ از طرف دانشگاه ساری و وزارت تحصیلات عالی افغانستان به‌عنوان مخترع وسیله یا دستگاه جدید درمان سرطان اعلام شدید. در مورد دستگاه یا وسیله‌ی که شما اختراع کرده‌اید، توضیح دهید؛ این دستگاه چیست و چگونه کار می‌کند؟

پرتودرمانی بخشی از برنامه‌ی درمانی بیماران سرطانی را تشکیل می‌دهد. هدف از پرتودرمانی استفاده از اشعه جهت از بین بردن سلول‌های سرطانی است، طوری که اشعه را فقط باید به ناحیه‌ی سرطانی محدود شده تاباند تا بافت‌های سالم اطراف توده‌های سرطانی صدمه‌ی نبیند. اما در حین پرتودرمانی، از اشعه‌هایی استفاده می‌شود که نامرئی است و تمرکز و اندازه‌گیری آن بسیار مشکل است. برای همین اغلب اوقات در حین درمان یا سبب آسیب سایر بافت‌ها می‌شود و یا این‌که به مقدار صحیح به غده‌ی سرطانی مریض اشعه داده نمی‌شود. من در پروژه‌ی تحقیقاتی‌ام با استفاده از مهره‌های شیشه‌یی بسیار کوچک (یک میلی‌متری) و ارزان قیمت، وسیله‌ی بی‌ایمان‌گردد که می‌توان این وسیله را در محل تحت درمان کار گذاشت و از میزان و گسترش اشعه به ناحیه‌ی سرطانی و بافت‌های اطراف اطلاع حاصل کرد و متعاقبا هرگونه خطای موجود را برای جلسات بعدی درمانی تصحیح کرد. لازم به یادآوری است که معمولا تداوی پرتودرمانی در حدود ۲۰ جلسه انجام می‌شود. با به‌کارگیری این وسیله انتظار می‌رود دقت و صحت درمان پرتودرمانی حداقل ۵۰ درصد افزایش یابد.

چه چیزی شما را کمک کرد که به فکر اختراع این دستگاه بیایید. ایده‌های اولیه‌ی آن از کجا آمد و از چه زمانی درگیر آن شدید؟

وقتی متوجه شدم که در عموم ۵۱٪ مریضان تحت تداوی پرتودرمانی از عوارض جانبی بسیار جدی رنج می‌برند و در اثر نبود اطلاعات دقیق از محل تداوی غده‌ی سرطانی نمی‌توانیم سرطان مریض را به‌طور قطعی کنترل کنیم، فکر ساختن وسیله‌ی که از داخل بدن مریض تحت پرتودرمانی به ما اطلاعات ارائه کند خواب را از چشمان من ربوده بود. تا دیروقت شب هنوز مقالات سایر محققان را مطالعه می‌کردم و دنبال راه‌حل‌های تازه می‌گشتم که جواب‌گوی این مشکل باشد. در عین حال همیشه در نظر داشتم که راه‌حل باید ارزان، ساده و قابل تطبیق در کشوری مانند افغانستان باشد.

لذا با استفاده از تحقیقات پروفیسور دیوید برادلی (David Bradley) که از فیبرهای نوری (optical fibres) به‌عنوان دوزیمتر استفاده می‌کرد کار خود را شروع کردم و سپس به انواع دیگری از مواد شیشه‌یی فکر نمودم که بسیار کوچک باشد تا بشود آن را وارد بدن مریض نمود؛ مقاومت بیشتری داشته باشد و هم اطلاعات سه بعدی ارائه نماید، چرا که فیبر نوری بسیار شکننده است و عملا با آن می‌توان شعاع را در یک بعد با دقت بالا اندازه گرفت.

هر روز روزنامه اطلاعات روز را پشت در منزل‌تان در یافت کنید

Subscribe to Daily Etilaat Roz

6 Months

120\$ USD

Annual

200\$ USD

برای ادارات دولتی و شرکتهای

۳۰۰۰ افغانی

شش ماهه

۵۰۰۰ افغانی

یک ساله

برای متعلمین و محصلین

۲۰۰۰ افغانی

شش ماهه

۴۰۰۰ افغانی

یک ساله

zaki.daryabi2@gmail.com

- ❖ صاحب امتیاز و مدیرمسئول: ذکی دریابی
- ❖ معاون مدیرمسئول: حمیرا رسا
- ❖ سردبیر: خلیل پژواک
- ❖ دبیر خبر: عصمت الله سروش
- ❖ گزارشگر: الیاس نواندیش
- ❖ ویراستار: عمران راتب
- ❖ صفحه‌آرا: هادی دریابی
- ❖ بازارباز: محمد حسین جویا ۰۷۶۷۱۵۲۰۶۲
- ❖ ایمیل: dailyetilaatroz@gmail.com
- ❖ آدرس: کابل، کارته سه، سرک شورا
- ❖ شماره تماس: ۰۷۸۹۶۴۵۱۶۰
- ❖ مسئول توزیع: روح الله مرادی ۰۷۷۶۹۴۰۴۵۴ / ۰۷۹۲۹۱۹۳۲۲
- ❖ چاپ: مطبعه امام ۰۷۹۹۱۴۲۹۹۹

hussainjoya2014@gmail.com

یادداشت: تنها یادداشت روز دیدگاه رسمی اطلاعات روز می‌باشد. مسئولیت سایر نوشته‌ها به نویسندگان آن بر می‌گردد.

ترجمه بیانیه رئیس جمهور محمداشرف غنی در ششمین کنفرانس قلب آسیا - امرتسر هندوستان

امرتسر، هندوستان | ۱۴ قوس ۱۳۹۵ | ۴ دسمبر ۲۰۱۶

به نام خداوند بخشاینده و مهربان.

نخست وزیر مودی، وزرای خارجه و دیگر وزرا، رؤسای هیئت‌ها، خانم‌ها و آقایان!

کنفرانس قلب آسیا در حالی تدویر می‌گردد که افغانستان با فرصت‌های بزرگ و تهدیدات عمده روبه‌رو است که پیامدهایی در سرتاسر آسیا و جهان به دنبال داشته است. بعد از گذشت حدود یک سال از کنفرانس پیشین قلب آسیا که در اسلام‌آباد پاکستان تدویر یافته بود، تأمل روی طرح‌ها و تمایلات در حال ظهور، به ما کمک می‌کند که برای سال ۲۰۱۷ و بعد از آن آمادگی بگیریم.

با اظهار سپاس از مردم هندوستان به خاطر میزبانی امروزشان در شهر تاریخی و زیبای «امرتسر» صحبت‌هایم را آغاز می‌کنم. شهر امرتسر قبلاً مرکز حواله‌جات و تجارت بود که هندوستان را به آسیای مرکزی، روسیه، شرق میانه و فراتر از آن وصل می‌کرد. همچنین از شما [مقامات هندی] به خاطر دیدار از «معبد طلایی» که در واقع یک خاطره خارق‌العاده بود، ابراز امتنان می‌کنم.

جناب نخست‌وزیر! شما با دو بار سفر به افغانستان به منظور افتتاح دو پروژه مهم و بزرگ به ما افتخار بخشیدید. پارلمان افغانستان به عنوان نمادی از یک رابطه دوامدار تبارز خواهند نمود، بین بزرگ‌ترین دموکراسی جهان - یعنی هند - و مردم و حکومت افغانستان که متعهد به تحقق بخشیدن حقوق و وجایب دموکراتیک اتباع آزاد که در قانون اساسی‌شان تصریح گردیده، می‌باشند.

بند دوستی افغانستان و هند در سلما که ظرفیت تولید ۴۲ میگاووات برق و ذخیره‌سازی ۶۵۰ میلیون مترمکعب آب را دارا می‌باشد و بعد از ۴۰ سال انتظار به مرحله اكمال رسید، ارمغان‌آور زندگی بهتر و آورنده روشنی به

خانه‌های مردم هرات گردید. جای شگفتی نیست که دیدار شما از افغانستان با جشن و پایکوبی بی‌شائبه در سرتاسر افغانستان استقبال گردید.

به همین ترتیب، موافقت‌نامه سه‌جانبه بندر چابهار که بین افغانستان، ایران و هند در تهران به امضا رسید، گام ارزنده‌ای در مبدل ساختن افغانستان، از یک کشور محصور به خشکی به یک پل ارتباطی، تلقی می‌گردد. سخنان اطمینان‌بخش شما مبنی بر حمایت پر قدرت ۱.۲۵ میلیارد مردم هندوستان با تعهد کمک اخیر یک میلیارد دلاری در عرصه همکاری‌های انکشافی، به سرعت جنبه عملی به خود گرفت.

از آنجایی که ما تقریباً از یک میلیون مهاجر عودت‌کننده‌مان پذیرایی می‌کنیم، برنامه‌ها و پروژه‌های جدیدی که با کمک شما امکان‌پذیر گردید، باعث ایجاد، گسترش و تحکیم میلیاردها پیوند تاریخی بین دو ملت افغانستان و هند شد که به منظور توانمند ساختن مردم‌شان و دستیابی به صلح و رفاه، از طریق همکاری وقت خود را صرف نمودند.

دهلیز هوایی انتقال کالا که روی آن موافقه صورت گرفت و به زودی راه‌اندازی خواهد گردید، این امکان را برای مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان افغان و هندی فراهم می‌کند که به صورت آزادانه به محصولات و خدمات هم‌دیگر دسترسی داشته باشند. بیش از دو هزار محصل افغان مصروف تحصیل در هند، نمایانگر آن هستند که نقش عمده‌ای را در رهبری و مدیریت روند دستیابی افغانستان به رفاه و ثبات، ایفا می‌نمایند.

میزان کمک‌های هند و نحوه ارائه آن بسیار تأثیرگذار است. کمک هند در سطح دولتی - دولت به دولت - به منظور بهبود سطح زندگی مردم و رفاه آنان صورت گرفته است. این کمک و همکاری شفاف و بدون هیچ‌گونه مطالبه و وضع محدودیت صورت گرفته است. هیچ‌گونه موافقت‌نامه مخفیانه و شروط سزی در این زمینه وجود ندارد. این کمک در واقع همگرایی

منافع و ارزش‌های دو کشور است که از باورمندی به تعاون و همکاری الهام می‌گیرد. [خطاب به آقای مودی و مقامات هندی:] تشکر از شما!

خانم‌ها و آقایان!

تجدید تعهدات بین‌المللی به مردم افغانستان در جریان سال ۲۰۱۶ مؤثر واقع شده است. تصمیم تاریخی رئیس‌جمهور اوباما در مورد استقرار قوای امریکایی به مثابه تصمیمی برای مصوون ساختن آینده افغانستان، همیشه مورد احترام ما بوده و در اذهان‌مان باقی خواهد ماند. ما از رئیس‌جمهور اوباما و تیم امنیت ملی ایشان به خاطر ادای احترام به قربانی قوای دفاعی و امنیتی افغانستان و اعتماد به اراده ما در راستای مبارزه با فساد و سر و سامان دادن امور مربوط به ما، تشکر می‌کنیم.

تعهد به کمک ۱۵ میلیارد دلاری به ۳۵۴ هزار قوای امنیتی و دفاعی مقتدر ما در جریان کنفرانس سران ناتو در وارسا، تجدید مأموریت حمایت قاطع و علاوه بر آن تعهد کشورهای شامل این چارچوب که پسران و دختران‌شان در این مأموریت سهم گرفته‌اند، یک افق زمانی وسط‌مدت را برای ما میسر نمود تا توانایی و توانمندی قوای‌مان را تقویت کنیم.

ما از رئیس‌جمهور اوباما؛ خانم مرکل، صدراعظم آلمان؛ آقایان کامرون و رنزی، نخست‌وزیران بریتانیا و ایتالیا؛ رئیس‌جمهور اردوغان و دیگر رهبران، به خاطر تدویر نشست مذکور و تشکیل اجماع در مورد افغانستان، اظهار سپاس می‌نمایم.

تعهد مبلغ ۱۵.۲ میلیارد دالر در نشست بروکسل به منظور حمایت از چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان حتی با مؤثریت بیشتری همراه بوده است زیرا این امر در زمانی اتفاق افتاد که مباحثاتی مبنی بر این که جهان از کمک به افغانستان خسته شده و برای دستیابی به اولویت‌های خودشان تلاش می‌کنند، وجود داشت. اما با این حال، تمرکز جدی ما روی اصلاحات و گفتگوهای سازنده‌مان با همکاران انکشافی ما، با

موفقیت چشمگیری همراه بوده است. همان‌طور که در کنفرانس مطبوعاتی بعد از نشست بروکسل خاطرنشان کردم، ما تعهد می‌سپاریم که این مبلغ را همانند یک خط اعتباری، در راستای دستیابی به تعهدات و به‌منظور آوردن اصلاحات اساسی و پی‌درپی به مصرف برسانیم. از تمامی شما به خاطر حضورتان و تعهدات‌تان به خصوص از تلاش‌های خانم موگرینی معاون اتحادیه اروپا و همکاران‌شان و همچنین تلاش‌های ایالات متحده در حمایت از ما قدردانی می‌کنیم.

با اعتقاد به این که تقویت و توسعه همکاری‌ها مستلزم کار پایدار، سرمایه‌گذاری و ایجاد روابط است، ما نه به تعهدات نشست وارسا و نه کنفرانس بروکسل، بسنده نمی‌کنیم. به جای آن، ما روی پیاده نمودن تعهدات‌مان به صورت عملی در میدان‌های جنگ و در عرصه اصلاح سیستم حکومتداری - اعم از جمع‌آوری عواید و بررسی نهادهای حاکمیت قانون - تمرکز می‌کنیم.

از شما به خاطر فرصتی که در اختیار ما قرار دادید، به خاطر تعهدات‌تان نسبت به ما و ارزیابی نمودن پیچیدگی چالش‌هایی که دامنگیر ماست، تشکر می‌کنیم. با افق‌های زمانی وسط‌مدت که با تدویر کنفرانس‌های وارسا و بروکسل به وجود آمد، ما با دلگرمی بیشتر تلاش می‌کنیم که ثبات و امنیت را در کشورمان تأمین و رفاه را برای مردم‌مان به ارمغان آوریم. تحرک به خاطر دستیابی به اهداف مذکور نیازمند یک چارچوب و پلان عملی به منظور در نظر داشتن ابعاد پوتانسیل ما در سطح آسیا و در

مقیاس دقیق‌تر اوراسیا می‌باشد زیرا روسیه در این روند یک جانب عمده محسوب می‌گردد و در نتیجه این امکان وجود دارد که پوتانسیل و مشکلات‌مان در تقابل با یکدیگر قرار گیرند. بنابراین، غور و بررسی‌های امروز و نشست قلب آسیا - پروسه استانبول، با سرنوشت بهم‌پیوسته افغانستان و آسیا رابطه دارند.

اجازه بدهید از دولت ترکیه به خاطر ایجاد پروسه استانبول، نشست‌های گذشته‌رفته و به‌صورت موفقیت‌آمیزی

ایجاد پایگاه در کشور ما، ممالک خود، منطقه و جهان را بی ثبات سازند.

سوم، عملیات نظامی در پاکستان منجر به جابه‌جایی عمده اما انتخابی شبکه‌های افراطی پاکستان و متحدان آنها به داخل خاک افغانستان گردیده است.

چهارم، با وجود مذاکرات دوجانبه و چندجانبه ما با پاکستان، جنگ اعلام‌نشده -عنوانی که من در زمستان سال ۲۰۱۴ برای این جنگ برگزیدم- نه تنها فروکش نکرده بلکه در جریان سال ۲۰۱۶ مخصوصاً بعد از کنفرانس بروکسل بیشتر از گذشته تشدید یافته است. شایان ذکر است که بالاترین میزان استعمال قوه و دفاع منظم از کشور ما بین ۴ اکتوبر ۲۰۱۶ الی ۲۰ نوامبر ۲۰۱۶ (۱۳ میزان - ۳۰ عقرب ۱۳۹۵) صورت گرفته است.

پنجم، پاسخ دولت‌ها در این زمینه پراکنده بوده و برخی از آنان هنوز هم برای شبکه‌های تروریستی پناهگاه فراهم کرده از آنان حمایت می‌کنند و یا با آنان مدارا می‌کنند. همان‌طور که آقای کاکازاده یکی از چهره‌های کلیدی تحریک طالبان اخیراً گفته است که اگر آنها در پاکستان پناهگاه نداشته باشند، حتی یک ماه هم دوام نخواهند آورد، بنابراین، ما نیاز به گفت‌وگو و مذاکره جدی داریم. با در نظر داشت موضوعات فوق، صحبت‌ها را با ارائه پیشنهادات ذیل به پایان می‌رسانم:

در وهله نخست، مبارزه با اقتصاد جرمی مستلزم تدویر جلسه در سطح آسیا و منطقه و اثبات هویت کسانی است که از تولید، پروسس، قاچاق و مصرف مواد مخدر سود می‌برند. این امر نیازمند تلاش بین‌المللی است تا بدون بازی ملامت کردن یکدیگر، بتوانیم این پدیده را از ریشه برکنیم.

دوم، ما یک میکانیزم آسیایی و بین‌المللی را پیشنهاد می‌کنیم؛ هرآنچه خصوصاً برای همسایه ما پاکستان قابل قبول است که در مورد فعالیت‌های سرحدی و عملیات‌های تروریستان تحقیق نموده و آنها را مورد بررسی قرار دهند. ما بازی ملامت کردن یکدیگر را نمی‌خواهیم. ما فقط خواستار تحقیق و بررسی مسایل فوق و اثبات آن هستیم.

سوم، برای مقابله با افراط‌گرایی نیاز به یک صندوق وجهی است. پاکستان سخاوتمندانه ۵۰۰ میلیون دلار را برای بازسازی افغانستان تعهد نموده است. وزیر سرتاج عزیز! [مشاور امنیت ملی پاکستان] از این صندوق وجهی به خوبی می‌توان برای مهار افراط‌گرایی استفاده نمود، زیرا بدون صلح، هیچ مبلغی برای برآورده ساختن نیازمندی‌های مردم ما کافی نخواهد بود. ما بین فرصت‌ها و تهدیدات تعادل ایجاد کرده‌ایم. اطمینان داریم که تلاش متمرکز، آگاهانه و سیستماتیک می‌تواند ما را به پیروزی نزدیک ساخته و منجر به باامن شدن افغانستان و آسیا گردد.

بار دیگر تشکر از توجه شما!

کنیم.

رهبران گرمی، خانم‌ها و آقایان!

یک کشور فقیر در حال توسعه در یک شرایط عادی منطقی و بین‌المللی از نعمت بیان دیدگاه و متعاقباً انکشاف یک پلان تطبیقی برای تحقق بخشیدن به آن برخوردار می‌باشد، اما با تأسف، ما از این نعمت محروم هستیم. چالش‌هایی که ما با آن روبه‌رو هستیم، زنجیره‌ی، پیچیده و وابسته به همدیگر بوده که نیاز به وحدت عمل در سطح آسیا، جهان، اسلام، ملی و منطقی دارد. همان‌طور که پیوند ضعیف در زنجیر نشانگر سرعت حرکت است، ما هیچ چاره‌ای جز تمرکز همزمان روی مقوله‌های «مدیریت بحران» و «مدیریت تغییر» نداریم و در عین زمان ایجاد و توسعه همکاری‌ها مسأله دیگری است که باید به آن توجه دقیق صورت گیرد.

ماهیت، مقیاس و وسعت پنجمین موج خشونت سیاسی و تروریسم، ریشه‌ی مشکلات می‌باشند. ملت ما با قرار گرفتن در خط مقدم این موج و مقابله با آن، بهای گزافی را با قربانی شدن مردم و از دست دادن فرصت‌ها، پرداخته و هنوز هم می‌پردازد. سال گذشته ما بیشترین تعداد قربانیان ملکی و نظامی را در جهان متحمل شدیم که برای ما غیرقابل قبول است. هرچند امری اجتناب‌ناپذیر است، اما می‌توان از آن جلوگیری کرد.

با تأمل روی چهار موج قبلی خشونت که بین سال‌های ۱۸۶۰ الی ۱۹۹۰ به وقوع پیوسته است، مقابله با موج پنجم همان‌طور که پالیسی دفاعی استرالیا نیز تأیید نموده، نیازمند یک استراتژی ۱۰ الی ۲۰ ساله می‌باشد.

موج پنجم بر اساس شیوه‌های خشونت و ویرانگری در چهار موج قبلی که آغازشیم آغازگر آن بود، ایجاد، ترکیب و تقویت شده است. تأثیر شبکه‌ی موج پنجم تشدید یافته است زیرا این موج، از پتانسیل عظیم خود که در گذشته روابط رودرو بود و اکنون به روابط فیسبوکی تغییر یافته است، بهره‌برداری می‌کند. از آنجایی که هدف اساسی موج پنجم برهم زدن قرارداد اجتماعی بین شهروندان و دولت از طریق حمله همه‌جانبه بر آزادی‌هایی می‌باشد که از ایجاد نظام‌های دولتی ملی و بین‌المللی تبلور یافته است، به حرکت در آوردن نظام دولتی در تمامی سطوح به منظور غلبه و نابودی این موج، حائز اهمیت بوده و حیاتی است.

ما شاهد پنج پدیده مرتبط با همدیگر هستیم. نخست، شبکه‌های اقتصاد جرمی است که با تکیه بر مواد مخدر و قاچاق آن، قاچاق انسان و دیگر فعالیت‌های غیرقانونی عمل می‌کنند، که باعث فراهم نمودن بستر لازم برای سیاست‌های جرمی می‌گردد. مواد مخدر محرک عمده خشونت می‌باشد که به طور نمونه می‌توان به جنگ مواد مخدر امریکای لاتین اشاره نمود.

دوم، نزدیک به سی گروه تروریستی که سازمان ملل متحد آنان را رده‌بندی نموده است، تلاش می‌کنند که با

وصل شوند یک تأثیر انکشافی مرکب را ایجاد می‌کند که می‌تواند مردم ما را از فقر به رفاه ترقی دهد. تابی نمونه‌ای از تأثیر شبکه‌ای است که در وهله اول به عنوان یک خط لوله مطرح گردید اما اکنون این طرح در حال گسترده‌تر شدن به یک کلاستر شامل خط لوله، لین انتقال انرژی، شبکه فایبر نوری، خط‌آهن، سرک‌ها و میدان‌های هوایی است که منجر به ایجاد یک سیستم پیوسته اتصال بین ترکمنستان، افغانستان، پاکستان و هند گردیده است.

موقعیت ما در قلب آسیا و تحرکات اخیرمان، به ما اعتماد می‌بخشد که سرمایه‌گذاری در زمینه اتصال در افغانستان می‌تواند به سطح آسیا نتایج و تأثیر داشته باشد. در نتیجه، یک رویکرد کلاستری در راستای توسعه زیربنایی در صدر اولویت‌های انکشافی ما قرار دارد که بتواند فضاها را پراکنده (غیرقابل استفاده) را به یک سیستم یکپارچه مبدل سازد و شریان‌های قلب آسیا را باز نماید.

یک سیستم خط آهن را در این کلاستر تصور کنید که چین را با ایران، پاکستان و هندوستان وصل می‌کند. ارزیابی‌های ابتدایی ما نشان می‌دهد که می‌توان از طریق افغانستان، در حدود پانزده هزار میگاوات انرژی را از آسیای مرکزی به آسیای جنوبی انتقال داد که طی پنج سال، افغانستان را از یک کشور واردکننده انرژی به یک مرکز انتقال انرژی و صادرکننده آن مبدل می‌سازد.

توانایی ما به خاطر جذب ۹۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری سکتور خصوصی در عرصه انرژی در طول پنج ماه گذشته، که از آن جمله ۷۰۰ میلیون دلار آن را متشبین افغان تقبل نموده‌اند، نمایانگر این است که ما در حال به دست آوردن اعتماد سکتور خصوصی می‌باشیم. ما از تمامی شرکت‌های کشورهای شما دعوت می‌نماییم تا موجب ایجاد یک تغییر گردیده و در عین حال منفعت مشروع کسب نمایند. از آنجایی که ساخت خط‌آهن مستلزم همکاری مشترک کشورهای همکار و سازمان‌های انکشافی می‌باشد، امیدواریم که شما را نسبت به پیامدهای مثبت این سرمایه‌گذاری، متقاعد بسازیم.

افغانستان باید از وابستگی به کمک‌ها رهایی یابد و ما توانایی این کار را داریم. ذخایر هایدروکاربن و منرال‌های ما در حدود تریلیون‌ها دلار تخمین شده و ما ظرفیت این را داریم که ۲۶ میلیارد مترمکعب آب را مهار سازیم. حمایت به موقع، کارآمد و مؤثر از طریق هماهنگی جهانی و آسیایی برای حمایت از سیستم زیربنایی‌های افغانستان، به‌زودی ما را قادر به نایل شدن به خودکفایی نموده و مردم ما را از فقر به سوی رفاه سوق خواهد داد.

استفاده از انکشاف تأمین مالی حاضر و جدید و ابزار تضمین‌کننده ریسک، برای تحقق هدف مشترک ما، حیاتی خواهد بود. مهم‌تر از آن، ما باید با اشباح داخل خانه یعنی موج پنجم خشونت سیاسی و تروریسم مقابله

به یک روند سازنده و همه‌شمول مبدل گردیده است، تشکر کنیم. به همین ترتیب، از جمهوری قزاقستان، جمهوری مردم چین و جمهوری اسلامی پاکستان به خاطر تدویر نشست‌های قبلی این پروسه ابراز امتنان می‌نمایم. از آذربایجان نیز به‌خاطر پذیرفتن میزبانی مشترک این نشست در سال آینده تشکر می‌کنم.

جلالت‌آبان، خانم‌ها و آقایان!

تحول قاره آسیا از مفکوره به یک اقتصاد قاره‌ی از یک سو، و بهای سنگین مشکلات ناشی از موج پنجم خشونت سیاسی و تروریسم بر جوامع و طرز حکومت ما از سوی دیگر، به معنی قرار گرفتن ما در مرحله درک پوتانسیل‌ها و در عین حال رویارویی با مشکلات‌مان می‌باشد.

همان‌طور که تجربه امریکای شمالی و افزایش جهانی سرمایه‌گذاری در عرصه ترانسپورت در قرن نوزدهم میلادی نشان می‌دهد، «اتصال» در به‌هم‌تنیدن سرزمین‌ها در راستای ایجاد یک نظام اقتصادی همگرا نقش کلیدی را ایفا می‌کند. دولت‌های مستقل آسیای مرکزی و قفقاز نمایانگر تأثیرات دگرگون‌کننده سرمایه‌گذاری روی مقوله اتصال می‌باشند. ترکمنستان طرح اتصال دهلیزها را در سپتامبر ۲۰۱۴ و در کنفرانس ترانسپورت پایدار که در هفته گذشته برگزار گردید، به وضوح بیان نموده است. افغانستان یکی از جوانبی است که از این رویکرد بهره‌مند می‌شود چنانچه مردم ما افتتاح بندر آقینه را که در تاریخ ۲۸ نوامبر ۲۰۱۶ [۸ قوس ۱۳۹۵] صورت گرفت، تجلیل می‌کنند. نتیجه افتتاح بندر آقینه، تأثیر شبکه‌ی آن است زیرا این بندر زمینه را برای دسترسی به شبکه‌های ترانسپورتی بزرگ که ترکمنستان را به شبکه‌های خط‌آهن همسایگانش و کشورهای دیگر یعنی قزاقستان، آذربایجان، گرجستان، از یک طرف و ازبکستان، روسیه و فراتر از آن از طرف دیگر، فراهم می‌سازد.

به همین ترتیب، ورود اولین محموله کالاهای چین از طریق ازبکستان به بندر حیرتان یکی از نشانه‌های سرازیر شدن کالاها در آینده است. با ابراز خرسندی از صحبت‌های مؤثری که با رهبری کشورهای چین و ازبکستان داشتیم، ما منتظر افزایش میزان تعاملات با کشورهای مذکور می‌باشیم.

موضوع حائز اهمیت دیگر امضای موافقت‌نامه سه‌جانبه چابهار بین افغانستان، ایران و هند؛ و پروژه‌ی در حال تطبیقی است که منجر به وصل شدن شهر هرات به سیستم خط‌آهن و بنادر ایران می‌گردد. کاهش هزینه ترانسپورتی و پیش‌بینی‌پذیر بودن آن، ما را قادر می‌سازد که مؤثریت و کارایی تلاش‌های انکشافی‌مان را افزایش دهیم تا به موجب آن تغییرات ملموس در زندگی مردم‌مان بیاوریم.

زمانی که شبکه و کلاستر با هم یکجا شوند، تغییرات برگشت‌ناپذیر می‌شود. هر رابطه باعث ایجاد تأثیر شبکه‌ی می‌گردد، اما زمانی که این شبکه‌ها با همدیگر

جمهوری اسلامی افغانستان
ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری
ریاست مطبوعات و آگاهی عامه
امریت خبررسانی

رییس مجلس نمایندگان امریکا: حالاتر امپ امکان پیشبرد سیاست مادر قبال ایران را دارد

اطلاعات روز: پل رایان، رییس مجلس نمایندگان ایالات متحدهی امریکا از حزب جمهوریخواه روز سه‌شنبه مصوبه‌ی مجلس نمایندگان برای تمدید قانون تحریم‌های ایران را امضا کرد. پل رایان، همچنان گفته است که دونالد ترامپ، رییس جمهوری منتخب امریکا «امکان پیشبرد سیاست [جمهوریخواهان] در قبال ایران را مستقل از دخالت‌های دولت فعلی، خواهد داشت.» به نقل از یورو نیوز، آقای رایان در جریان امضای این مصوبه ایران را به ادامه‌ی حمایت از تروریسم، آزمایش موشک‌های بالستیک و نقض توافق هسته‌یی متهم کرد. رییس مجلس نمایندگان امریکا می‌گوید امیدوار است که کاخ سفید با وجود امتناع اولیه، پیام قانوگذاران را دریافت کرده و باراک اوباما، رییس‌جمهور این کشور، این مصوبه مورد تایید هر دو حزب امریکا را امضا کند. پس از مجلس نمایندگان امریکا، مجلس سنای این کشور هم هفته‌ی گذشته به اتفاق آراء، طرح تمدید تحریم‌های ایران را تصویب کرد. این مصوبه برای تبدیل شدن به یک قانون و لازم‌الاجرا شدن، احتیاج به امضای رییس‌جمهور دارد. هفته‌ی گذشته سخن‌گوی کاخ سفید گفت که آقای اوباما هم [به احتمال زیاد] این مصوبه را امضا خواهد کرد. مقام‌های عالی‌رتبه‌ی ایران می‌گویند که اجرایی شدن قانون تحریم‌های ایران، نقض برجام خواهد بود. به گفته‌ی حسن روحانی، رییس‌جمهور ایران، قرار است هیأت نظارت بر برجام روز چهارشنبه مصوبه‌ی کنگره‌ی امریکا در مورد تحریم ایران را بررسی کند.

برنارد کازنو نخست‌وزیر فرانسه شد

اطلاعات روز: برنارد کازنو، وزیر داخله‌ی دولت مانوئل والس روز سه‌شنبه به‌عنوان نخست‌وزیر جدید فرانسه انتخاب شد. فرانسوا اولاند رییس‌جمهور فرانسه کازنو را مامور تشکیل کابینه‌یی کرده است که عمرش تنها ۵ ماه به درازا خواهد کشید. برنارد کازنو در مهم‌ترین حملات تروریستی از جمله حمله به دفتر روزنامه‌ی فکاهی شارلی ابدو در جنوری ۲۰۱۵ میلادی، حملات ماه نوامبر پاریس که بیشترین کشته و زخمی را بر جای گذاشت و همچنین حمله با کامیون به مردم در ساحل شهر نیس به‌عنوان وزیر داخله چهره‌یی خونسرد و مصمم از خود به نمایش گذاشت. او همچنین در خط مقدم اقدامات دولت برای حل بحران پناهجویان در کاله و تخریب این اردوگاه بوده است. برنارد کازنو در پی استعفای روز دوشنبه مانوئل والس نخست‌وزیر پیشین از سوی فرانسوا اولاند به‌عنوان نخست‌وزیر جدید انتخاب شده است. مانوئل والس روز دوشنبه نامزدی خود را برای شرکت در انتخابات مقدماتی سوسیالیست‌های فرانسه که در ماه جنوری برگزار می‌شود اعلام کرد تا در صورت موفقیت به‌عنوان نامزد این حزب برای انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۷ فرانسه وارد مبارزات انتخاباتی شود.

بارنیه: بریتانیا باید هر چه زودتر مذاکرات برکسیت را آغاز کند

و بریتانیا و همچنین شورای اروپا ۵-۶ ماه برای تصویب آن زمان خواهند داشت.» مقام‌های ارشد اتحادیه‌ی اروپا می‌گویند این نهاد بین‌المللی دقیقاً نمی‌داند موضع بریتانیا چیست و این کشور می‌خواهد در مذاکرات چه امتیازاتی بگیرد و چه امتیازاتی بدهد. آقای بارنیه در این زمینه گفته است: «تا زمانی که ندانیم بریتانیا چه قصد و چه مطالبه‌یی دارد و حاضر است چه امتیازهایی بدهد و چه امتیازهایی بگیرد، نمی‌توان از دوره‌ی انتقالی صحبت کرد. دوره‌ی انتقالی زمانی مؤثر است که راه و مسیری را که می‌خواهیم در آن گام برداریم، روشن باشد.» از سوی دیگر در بریتانیا هنوز مشخص نیست چه نهادی می‌تواند آغاز مذاکرات را اعلام کند. کابینه می‌گوید که این وظیفه بر عهده‌ی قوه‌ی مجریه است و پارلمان هم می‌گوید نظر نمایندگان مهم است. دادگاه عالی بریتانیا حکم نهایی خود در این زمینه را در هفته‌ی جاری ابلاغ خواهد کرد.

اطلاعات روز: میشل بارنیه، مذاکره‌کننده‌ی ارشد اتحادیه‌ی اروپا در گفت‌وگوهای برکسیت، از لندن خواست هر چه زودتر مذاکرات را برای خروج از این نهاد آغاز کند. به نقل از یورو نیوز، آقای بارنیه درباره‌ی جدول زمانبندی اتحادیه‌ی اروپا گفت: «توافق باید تا اکتبر سال ۲۰۱۸ میلادی حاصل شود. سپس پارلمان‌های اروپا

عفو بین‌الملل: دولت ترکیه عامل مهاجرت اجباری نیم میلیون کرد است

آن‌ها بار دیگر از سر گرفته شد. گزارش عفو بین‌الملل می‌گوید در این مدت تنها در منطقه «سور» دیاربکر حدود ۲۴ هزار نفر خانه‌های خود و این منطقه را ترک کرده‌اند. دلیل آن به‌ویژه قانون منع رفت و آمد است که مقامات ترکیه آن را همچنان به اجرا می‌گذارند که آخرین بار آن در ماه دسامبر ۲۰۱۵ بود. عفو بین‌الملل می‌گوید شواهدی در دست است که آب به‌عمد به روی مردم قطع می‌شده تا پیکارجویان پکک که در میان مردم پنهان بودند زیر فشار قرار گیرند. مردم گریخته از منطقه یا به نزد خویشان خود رفته و یا خانه‌هایی اجاره کرده‌اند. بسیاری از آن‌ها کار خود را از دست داده‌اند و برای یافتن جایی به‌منظور اقامت با مشکلاتی، از جمله تأمین مخارج آن، مواجه شده‌اند.

اطلاعات روز: سازمان عفو بین‌الملل در گزارش تازه‌یی مقامات ترکیه را به مهاجرت اجباری حدود نیم میلیون کرد در جنوب شرق این کشور متهم کرد. به گفته‌ی عفو بین‌الملل ساکنان این منطقه به دلیل «رفتار خشونت‌بار مقامات ترکیه» در مدت شش ماه مجبور به ترک خانه‌های خود شده‌اند. عفو بین‌الملل گزارش تازه‌ی خود را با عنوان «اخراج و مصادره» روز سه‌شنبه ۱۶ قوس منتشر کرد. این گزارش بر موضوع مهاجرت اجباری کردها در جنوب شرق ترکیه و به‌ویژه منطقه‌ی تاریخی «سور» واقع در شهر دیاربکر تأکید دارد. این منطقه از ماه جولای ۲۰۱۵ صحنه نبردهای نیروهای امنیتی ترکیه و حزب کارگران کردستان (پکک) است. در آن زمان آتش‌بس بین پکک و دولت ترکیه که بیش از دو سال برقرار بود نقض و درگیری‌های نظامی

رییس‌جمهور ایران: هر گام برجام با نظر رهبری بود

روحانی زمانی این سخنان را بیان می‌کند که در پی تمدید تحریم‌های ایران در مجلس نمایندگان و مجلس سنای امریکا موضوع برجام بار دیگر در ایران به چالش تازه‌یی تبدیل شده و محتوای آن از سوی مخالفان دولت باز هم زیر سؤال رفته است. علی خامنه‌ای، رهبر ایران نیز تاکنون طوری رفتار کرده که ضمن حمایت از هیأت ایرانی در مذاکرات هسته‌یی، از آن‌ها تا حدودی نیز فاصله گرفته و همواره نسبت به «توطئه دشمنان» در مذاکرات به آن‌ها هشدار داده است. حسن روحانی توافق هسته‌یی را «حرکت بزرگ ملی» نامیده و گفته است این حرکت «به هیچ جناح خاصی ربط ندارد». او افزوده اگر رهبر جمهوری اسلامی بر حل مسأله هسته‌یی تأکید نکرده بود و اگر مجلس به آن رأی نداده بود دولت نمی‌توانست به مذاکرات ادامه دهد.

اطلاعات روز: حسن روحانی، رییس‌جمهور ایران گفته است که در توافق هسته‌یی هیچ گامی بدون مشورت با آیت الله خامنه‌ای، رهبر این کشور برداشته نشده است. حسن روحانی، روز سه‌شنبه، ۱۶ قوس، به‌مناسبت روز دانشجو سخنانی در دانشگاه تهران ایراد کرد که بیشتر آن به مسأله‌ی برجام یا توافق هسته‌یی مربوط می‌شد. به نقل از رادیو زمانه، روحانی گفت: «هیچ قدمی در مسأله‌ی برجام برداشتیم مگر آن‌که با مقام رهبری مشورت کردیم و جلسه گذاشتیم.» او افزوده: «ایشان (رهبر جمهوری اسلامی) نامه‌های مکتوب دارند به من خطاب کرده و دستوری که من روی نامه‌های ایشان دادم. هیچ نامه‌یی نبوده که ایشان بنویسد و من دستور قاطع ندهم.» به گفته‌ی روحانی، «روند کار در تاریخ و در زمان خودش منتشر خواهد شد.»

داریانا افغان هوایی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

تغییر در سیستم اخذ تکت آریانا

- 1 مسافری محترم آریانا میتوانند هر قدر که تکت های خود را از قبل خریداری نمایند، قیمت نازل تر را بدست آورند.
- 2 سهولت انتخاب سیت برای مسافری محترم در هنگام خرید تکت ها بوجود آمده، که مسافری محترم میتوانند هنگام خرید تکت ها، سیت های خویش را نیز انتخاب نموده و قید نمایند.
- 3 شرکت های سیاحتی میتوانند برای مسافری گروهی خود قیمت نازل تر را نسبت به قیمت اصلی در سیستم بدست بیاورند.